

אם אשכחך, לבנון

התבוסה הזו - יממה אחת בשלהי מאי 2000 - תרדוף אותנו חודשים ושנים ולא תרפה. כל שעה בה תיכרך וכל דקה בה תיחקר. הרי אין זה עניין של מה בכך, שצבא גדול כליכך יסוג בפני אירגון גרילה קטן כליכך, כשזנבו מקופל בין רגליו. זיכרונם של הפוליטיקאים והקצינים האחראים להרפתקת הדמים בלבנון יטולטל ללא רחמים, פן יאבד שמץ של מידע אודות הדרך המדהימה שבה היכה דוד לבנוני גוליית ישראלי והניס אותו בכובשת פנים משדה המערכה. עם הזמן המסמכים ייאספו והעדויות ייערמו והתחקירים יתפחו, עד שהאמת תצא לאור.

ההרפתקה המתמשכת בלבנון בלעה חיים הרבה. אלפים אלפים, לבנונים ופלשתינים וישראלים, הוקרבו לשווא. במשך עשרות שנים היו שרים וגנרלים מוצאים הצדקות ממיינים שונים, ככל שנדרש, כדי להתמיד בדרך הדמים הזו: "טעמים ביטחוניים" ו"נימוקים אסטרטגיים" ו"טעונויות מדיניות".

והנה, הלא ייאמן קרה השבוע: בתוך שעות אחדות קרסו כל הטעמים והנימוקים והטיעונונים האלה והיו לערימה של הכלים, וכל מה שניבנה עליהם במרוצת השנים נרמס באחת ברגליהם של המוני אזרחים לבנונים שחזרו לכפריהם ולבתיהם. אבל, אבוי, מבין כל האדרכלים של מלחמות ישראל בלבנון עדיין לא נמצא אפילו אחד שיכה על פשע, שיקח אחריות, שירכיב ראש, שיבקש מחילה על החיים שאבדו.

המדינה שמעבר לגבול הצפוני כבר הוכתה הרבה ביד ישראל. פעמים ביד ערינה ופעמים ביד גסה. פעמים בשור ליים ופעמים בעומק. פעמים לזמן קצר ופעמים לזמן ממושך. דומה שרשימת מעשי ישראל בלבנון - הרג, הרס, גירוש - עשויה לשמש מדריך מקיף ועביכרס לכל מה שייכול צבא מודרני לעולל למדינה קטנה מבלי למחוק אותה כליל מעל המפה.

השבוע, כמה מפחיד הדבר הזה, עסקו כל המי ומי של הפוליטיקה והצבא בלהג מסוכן, כהרגלם. דומה שהאנשים האלה לא למדו דבר ולא שכחו דבר. הם לעגו לאו"ם, עלבו בצד"ל, זילזלו בחיזבאללה, ואיימו על סוריה ולבנון במכות צבאיות אימתניות. ברק ומופז ולוי ומי לא, יונגים ונגי צים, שמאל וימין, כולם איימו.

רעיון האחיזה הישראלית בלבנון, שדומה יותר לתסביך מאשר לאסטרטגיה, נולד מתוך חזוניתותועים ישן נושן. מעט לאחר תום מלחמת העולם הראשונה שירטטו ראשי ההסתדרות הציונית על-גבי מפה את גירסת "הבית הלא-ר"מי" שלהם, שכללה לא רק את ארץ-ישראל-השלמה העכשית וזית, אלא גם חלקים ניכרים מלבנון, סוריה וירדן בנות ימינו. בשנות ה-50 חלם דוד בן-גוריון על הקמת מדינה מאוחדת בלבנון, שתהא מדינה בובה של ישראל, ומשה דיין ין תר אחר דרכים צבאיות למימוש של החלום הזה.

ב-16 במאי 1955 כינס משה שרת, שהיה ראש הממשלה ושר החוץ, התיעצות מדינית-ביטחונית. הרמטכ"ל דיין, שתמך במהלך ההתיעצות הזו בעמדתו של שר הביטחון בן-גוריון, גרס ש"כל מה שדרוש הרי זה למצוא קצין (לבינוני) ולו בדרגת סרן, לרכוש את לבו או לקנותו בכסף, על-מנת שיסכים להכריז על עצמו כמושיע האוכלוסיה המאוינת. אויאו ייכנס צה"ל ללבנון, יכבוש את השטח הבא בחשבון, ויכונן שלטון נוצרי בכרית עם ישראל. השטח שמדרום לליטאני יסופח סיפוח גמור לישראל - והכל על מקומו יבוא בשלום".

שרת כתב ביומנו ש"חוסר הרצינות שנתגלה מצד האגף הצבאי של ההתיעצות בכל גישתו לענייני הארצות השכנות, ובייחוד לבעיה המורכבת ביותר של מצבה הפנימי והיצוני של לבנון, היה פשוט מבהיל". הוא המשיך: "ראית בעליל כיצד אלה שהצילו את המדינה בגבורתם ובחידוף נפשם במלחמת הקוממיות, מסוגלים להמיט עליה שואה, אם תותר להם הרצועה בימים כתיקונם".

סכנה: צבא מושפל שרוצה להשיב את כבודו וממשלה מעורערת שרוצה להבטיח את קיומה, עלולים, בצר להם, להפעיל את הכוח הרב המצוי תחת ידם. כבר היו דברים

26.5.2008
התאריך
DVL 06402